

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

EYLÜL 2023
Sayı 125

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GÜNCEL GELİŞMELER

<u>Küresel Endeksler</u>	<u>1</u>
<u>Küresel Piyasalar</u>	<u>2</u>
<u>Büyüme Oranı</u>	<u>3</u>
<u>Enflasyon Oranı</u>	<u>4</u>
<u>Faiz Oranı</u>	<u>5</u>
<u>Sanayi Üretim Endeksi</u>	<u>6</u>
<u>İmalat PMI Endeksi</u>	<u>7</u>
<u>İşsizlik Oranı</u>	<u>8</u>
<u>Döviz Kurları</u>	<u>9</u>
<u>Dış Ticaret</u>	<u>10</u>
<u>Dünya Borsaları</u>	<u>11</u>
<u>Teknoloji ve İnovasyon Gündemi</u>	<u>12</u>

TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GÜNCEL GELİŞMELER

<u>Büyüme - 2023 II. Çeyrek</u>	<u>13</u>
<u>Enflasyon - Ağustos 2023</u>	<u>14</u>
<u>Sanayi Üretim Endeksi - Temmuz 2023</u>	<u>15</u>
<u>Kapasite Kullanım Oranı - Ağustos 2023</u>	<u>16</u>
<u>Hane Halkı İşgücü Verileri - Temmuz 2023</u>	<u>17</u>
<u>Güven Endeksleri - Ağustos 2023</u>	<u>18</u>
<u>Bütçe Gerçekleşmeleri - Ağustos 2023</u>	<u>18</u>
<u>Ödemeler Dengesi - Temmuz 2023</u>	<u>19</u>
<u>Dış Ticaret Verileri - Temmuz 2023</u>	<u>20</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye</u>	<u>21</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir</u>	<u>22</u>

DİJİTALLEŞME VE YEŞİL DÖNÜŞÜMDE KÜRESEL LİDER FİRMA İNCELEMELERİ

<u>Caterpillar Firma İncelemesi</u>	<u>23</u>
-------------------------------------	-----------

DÖNEM ENDEKS DEĞİŞİM DURUM

GLOBAL İMALAT PMI ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Ağustos 2023	49,0	0,4	Haziranda 0,9 puan gerileyen, temmuzda ise önemli bir değişim göstermeyen endeks, ağustosta 0,4 puan artışla 49,0 değerini aldı.
Temmuz 2023	48,6	-0,1	
Haziran 2023	48,7	-0,9	

KÜRESEL GIDA FİYATLARI ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Ağustos 2023	121,4	%-2,1	Küresel gıda fiyatları, haziranda %1,4 azalmasının ardından, temmuzda aylık bazda %1,3 artmıştı. Ağustosta ise tekrar %2,1 gerileme kaydedildi.
Temmuz 2023	124,0	%1,3	
Haziran 2023	122,7	%-1,4	

CPB-DÜNYA TİCARET HACMİ ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Haziran 2023	131,5	%-0,7	Dünya ticaret hacmi endeksindeki gerileme hafiflemekle birlikte, haziranda da devam etti. Mayısta %1,4 gerileyen endeks, haziranda %0,7 geriledi.
Mayıs 2023	132,5	%-1,4	
Nisan 2023	131,8	%-1,6	

BALTİK KURU YÜK ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Ağustos 2023	1.086	%-3,6	Haziran ve temmuzda yükselişini sürdüren endeks, ağustosta %3,6 oranında gerileyerek, ticarete aylık hafif duraksamaya işaret etti.
Temmuz 2023	1.127	%3,3	
Haziran 2023	1.091	%11,7	

MSCI-MORGAN STANLEY DÜNYA ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Ağustos 2023	2.986	%-2,6	Haziranda %5,9 temmuzda %3,3 artan endeks, ağustos verilerine göre ise gerileyerek %2,6 oranında azaldı.
Temmuz 2023	3.064	%3,3	
Haziran 2023	2.967	%5,9	

MSCI- GELİŞMEKTE OLAN PİYASALAR ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Ağustos 2023	980	%-6,4	Haziranda artışa geçmesinin ardından temmuzda artışını sürdüren endeks, ağustosta ibre değiştirerek, %6,4 azaldı.
Temmuz 2023	1.047	%5,8	
Haziran 2023	989	%3,2	

VIX-VOLATİLİTE KORKU ENDEKSİ

DÖNEM	ENDEKS	DEĞİŞİM	DURUM
Ağustos 2023	13,57	%-0,4	Temmuzda önemli bir değişim göstermeyen endeks, ağustosta da benzer seyri sürdürerek oynaklığın önemli bir değişim göstermediğini teyit etti.
Temmuz 2023	13,63	%0,3	
Haziran 2023	13,59	%-24,3	

DÖNEM

PARİTE

DEĞİŞİM

DURUM

HAM PETROL (\$)

Ağustos 2023

94,41 \$

%1,6

Temmuz 2023

86,83 \$

%14,0

Haziran 2023

85,43 \$

%3,8

Küresel gelişmelerin etkisiyle ham petrol fiyatındaki yükseliş devam ediyor. Haziranda %3,8, temmuzda %14,0 artan petrol fiyatı, ağustosta %1,6 arttı.

ALTIN/ONS (\$)

Ağustos 2023

1.965,95 \$

%-2,2

Temmuz 2023

2.009,20 \$

%4,1

Haziran 2023

1.929,40 \$

%-2,7

Altın fiyatlarında dalgalı seyir devam ediyor. Haziranda %2,7 oranında gerileyen altın fiyatları, temmuzda %4,1 artmasının ardından, ağustosta tekrar düşüşe geçti ve %2,2 geriledi.

GÜMÜŞ/ONS (\$)

Ağustos 2023

24,47 \$

%-2,0

Temmuz 2023

24,97 \$

%9,5

Haziran 2023

22,81 \$

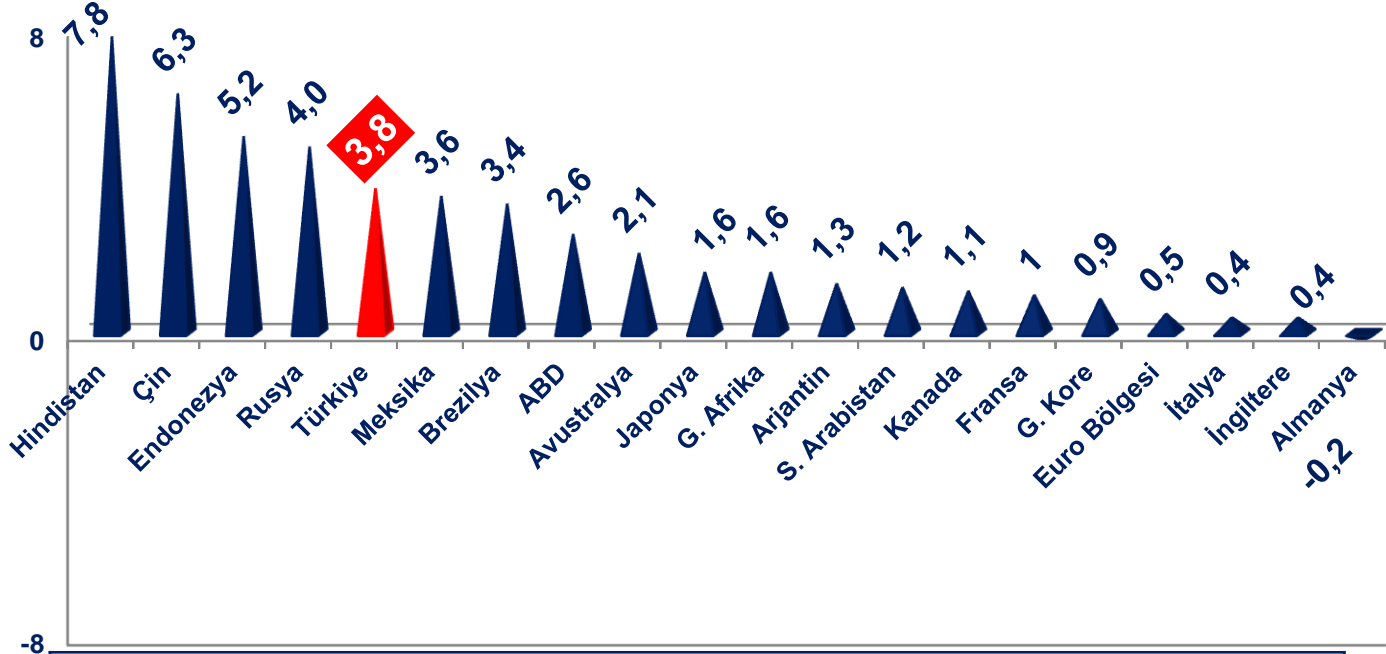
%-3,3

Mayısta ve haziranda gerileyen gümüş fiyatları, temmuzda artışa geçmesinin ardından, ağustosta tekrar geriledi ve %2,0 azaldı.

Kaynak: Markit PMI, FAO, Investing, Trading Economics

2023 ikinci yarısına yönelik gelen büyüme verileri, iyi gelse de, pek çok ekonomist tarafından küresel resesyon endişesi dile getirilmeye devam ediyor. İkinci çeyrekte G20 grubunda %7,8 ile Hindistan ilk sırada yer aldı. İlk çeyrekte %4,5 büyüyen dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin, ikinci çeyrekte %6,3 büyüdü. Diğer büyük ekonomiler de, öncül açıklamalardan daha iyi bir performans sergiledi. Bu ülkeleri, Endonezya ve Rusya takip etti. Böylece Asya ekonomileri ilk sıralarda yer aldı. İlk çeyrekte %3,9 büyüyen Türkiye ekonomisi, ikinci çeyrekte önemli bir değişim göstermeyerek %3,9 büyüdü.

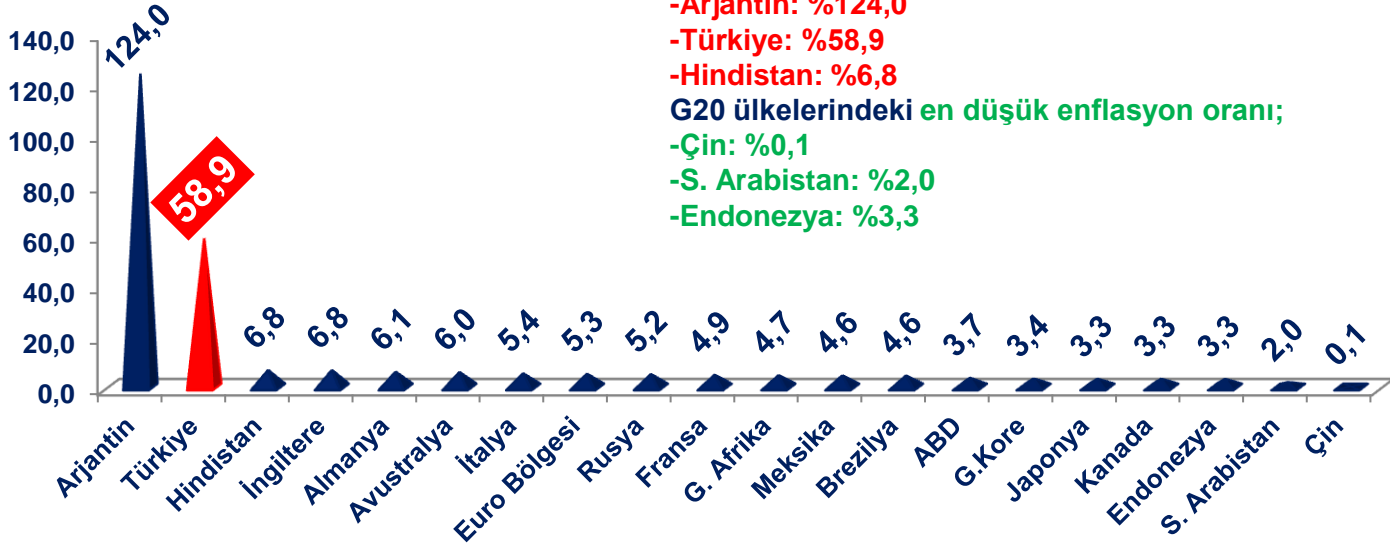

ÜLKELER	Güncel Büyüme (%)	Bir Önceki Büyüme (%)	Güncel Dönem
Hindistan	7,8	6,1	Haziran/2023
Çin	6,3	4,5	Haziran/2023
Endonezya	5,2	5,0	Haziran/2023
Rusya	4,9	-1,8	Haziran/2023
Türkiye	3,8	3,9	Haziran/2023
Meksika	3,6	3,7	Haziran/2023
Brezilya	3,4	4	Haziran/2023
ABD	2,6	1,8	Haziran/2023
Avustralya	2,1	2,4	Haziran/2023
Japonya	1,6	2,0	Haziran/2023
G. Afrika	1,6	0,2	Haziran/2023
Arjantin	1,3	1,5	Mart/2023
S. Arabistan	1,2	3,8	Haziran/2023
Kanada	1,1	2,1	Haziran/2023
Fransa	1	0,8	Haziran/2023
G. Kore	0,9	0,9	Haziran/2023
Euro Bölgesi	0,5	1,1	Haziran/2023
İtalya	0,4	1,9	Haziran/2023
İngiltere	0,4	0,2	Haziran/2023
Almanya	-0,2	-0,2	Haziran/2023

Kaynak: Trading Economics

Enflasyon küresel ölçekte dalgalı bir seyrinde devam ediyor. Pek çok ülkede, hafif düzeyde düşüş devam ederken, Arjantin, Türkiye, Rusya, ABD gibi bazı ülkelerde de artış kaydedildi.

ÜLKELER	Güncel Enflasyon (%)	Bir Önceki Ayın Enflasyonu (%)	Güncel Dönem
Arjantin	124,0	113,0	Ağustos/2023
Türkiye	58,9	47,8	Ağustos/2023
Hindistan	6,8	7,4	Ağustos/2023
İngiltere	6,8	7,9	Temmuz/2023
Almanya	6,1	6,2	Ağustos/2023
Avustralya	6,0	7,0	Haziran/2023
İtalya	5,4	5,9	Ağustos/2023
Euro Bölgesi	5,3	5,3	Ağustos/2023
Rusya	5,2	4,3	Ağustos/2023
Fransa	4,9	4,3	Ağustos/2023
G. Afrika	4,7	5,4	Temmuz/2023
Meksika	4,6	4,8	Ağustos/2023
Brezilya	4,0	4,0	Temmuz/2023
ABD	3,7	3,2	Ağustos/2023
G. Kore	3,4	2,7	Ağustos/2023
Kanada	3,3	2,8	Temmuz/2023
Japonya	3,3	3,3	Temmuz/2023
Endonezya	3,3	3,1	Ağustos/2023
S. Arabistan	2,0	2,3	Ağustos/2023
Çin	0,1	-0,3	Ağustos/2023

Kaynak: Trading Economics

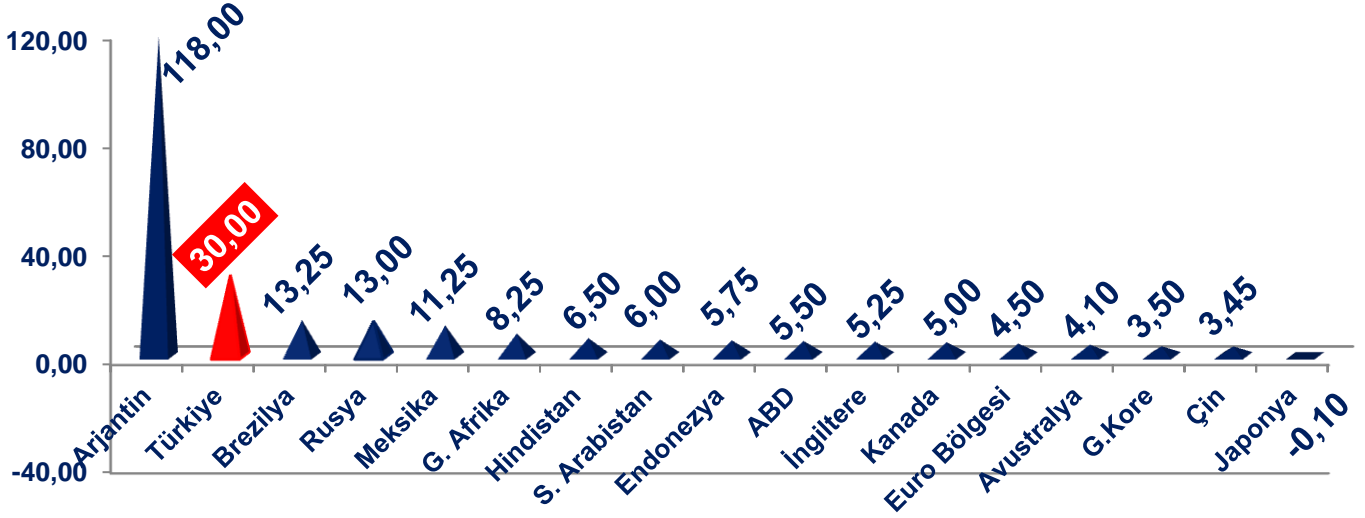
POLİTİKA FAİZ ORANI (%)

Enflasyonun dünya genelinde volatil bir seyir izlemesi ve bankacılık sektörüne yönelik artan endişeler sebebiyle, faiz oranlarında genel olarak sabit bırakma politikası izleniyor.

Açıklanan en güncel veriler itibarıyla G20 ülkelerindeki;

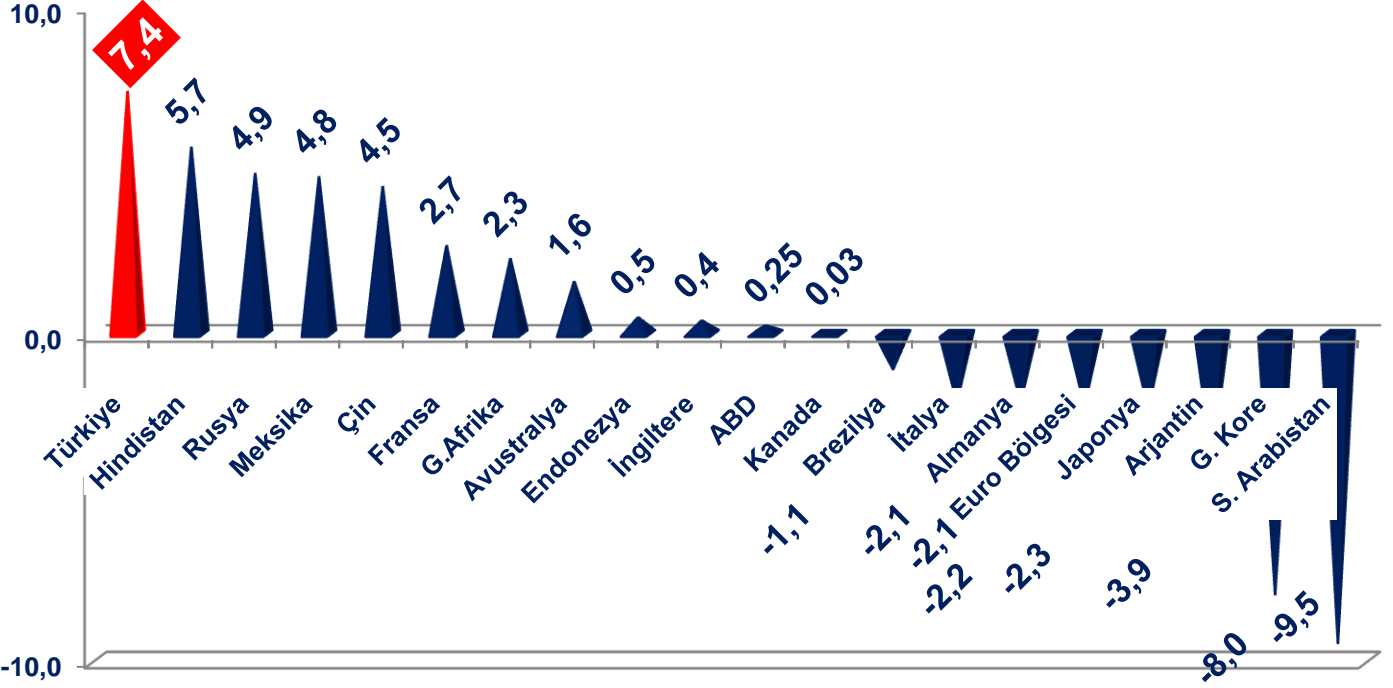
- 5 Merkez Bankası faiz artırdı.
- 11 Merkez Bankası faizi sabit bıraktı.
- 1 Merkez Bankası faiz indirdi.

ÜLKELER	Güncel Faiz (%)	Bir Önceki Faiz (%)	Güncel Dönem	Durum
Arjantin	118,00	97,00	Ağustos/2023	2100 baz puan artış
Türkiye	30,00	25,00	Eylül/2023	500 baz puan artış
Brezilya	13,25	13,75	Ağustos/2023	50 baz puan indirim
Rusya	13,00	12,00	Eylül/2023	100 baz puan artış
Meksika	11,25	11,25	Ağustos/2023	Sabit
G. Afrika	8,25	8,25	Ağustos/2023	Sabit
Hindistan	6,50	6,50	Ağustos/2023	Sabit
S. Arabistan	6,00	6,00	Ağustos/2023	Sabit
Endonezya	5,75	5,75	Ağustos/2023	Sabit
ABD	5,50	5,50	Ağustos/2023	Sabit
İngiltere	5,25	5,00	Ağustos/2023	25 baz puan artış
Kanada	5,00	5,00	Eylül/2023	Sabit
Euro Bölgesi	4,50	4,25	Eylül/2023	25 baz puan artış
Avustralya	4,10	4,10	Eylül/2023	Sabit
G.Kore	3,50	3,50	Ağustos/2023	Sabit
Çin	3,45	3,45	Eylül/2023	Sabit
Japonya	-0,10	-0,10	Ağustos/2023	Sabit

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Sanayi üretimindeki dalgalı seyir devam ediyor. Rusya, Hindistan ve Çin gibi Asya ülkelerinin yanı sıra Güney Afrika ve Meksika gibi gelişmekte olan ülkelerin üretimi de artışa devam etti. ABD, Euro Bölgesi ve Almanya üretimi ise daraldı. Türkiye'nin sanayi üretimi, mayısta %-0,2 daralmasının ardından, haziranda %0,6 arttı.

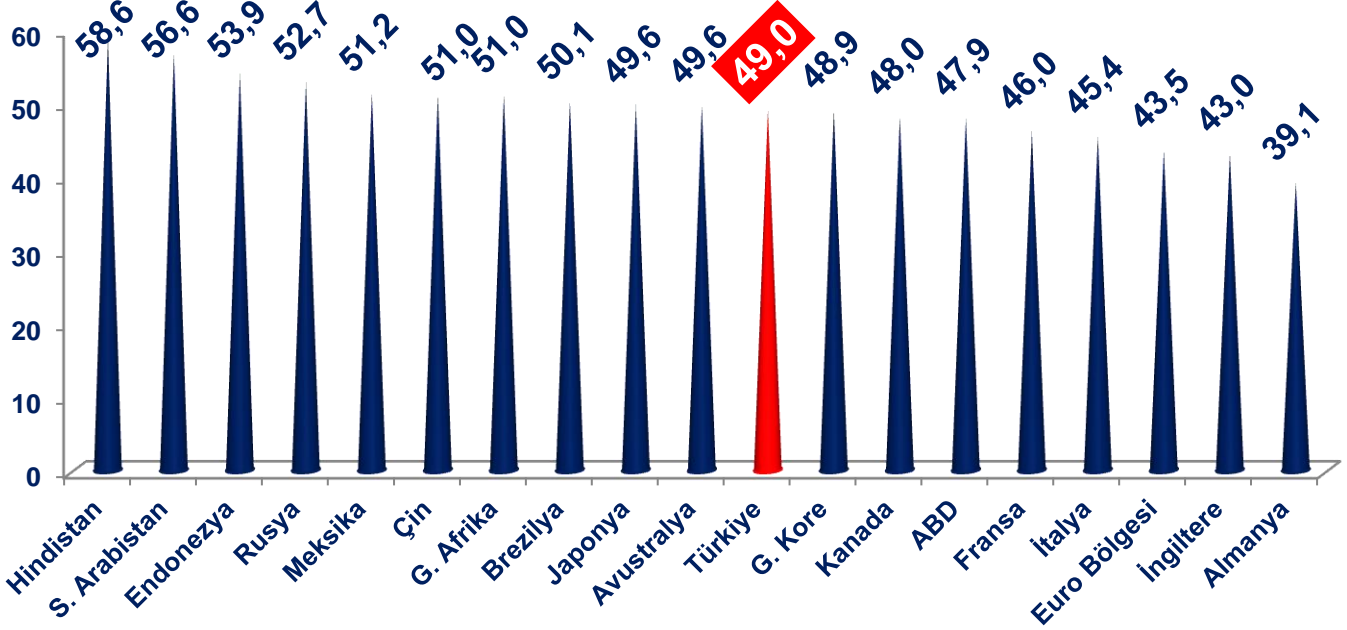

ÜLKELER	Güncel San. Ürt. (%)	Bir Önceki Ayın San. Ürt. (%)	Güncel Dönem
Türkiye	7,4	0,2	Temmuz/2023
Hindistan	5,7	3,7	Temmuz/2023
Rusya	4,9	5,8	Temmuz/2023
Meksika	4,8	4,9	Temmuz/2023
Çin	4,5	3,7	Ağustos/2023
Fransa	2,7	-0,3	Temmuz/2023
G.Afrika	2,3	5,5	Temmuz/2023
Avustralya	1,6	2,2	Haziran/2023
Endonezya	0,5	-0,4	Haziran/2023
İngiltere	0,4	0,7	Haziran/2023
ABD	0,25	-0,04	Ağustos/2023
Kanada	0,03	0,5	Haziran/2023
Brezilya	-1,1	0,3	Haziran/2023
İtalya	-2,1	-0,7	Temmuz/2023
Almanya	-2,1	-1,5	Temmuz/2023
Euro Bölgesi	-2,2	-1,1	Temmuz/2023
Japonya	-2,3	0,0	Temmuz/2023
Arjantin	-3,9	-2,4	Temmuz/2023
G. Kore	-8,0	-5,9	Temmuz/2023
S. Arabistan	-9,5	-2,0	Temmuz/2023

Kaynak: Trading Economics

İMALAT PMI ENDEKSİ

İmalat PMI Endeksleri, G20 ülkeleri içinde yarışmaya devam etti. Hindistan endeksi geçen ayın aksine, hafif artış kaydetti ve ilk sırada yer aldı. S. Arabistan endeksi gerilemeye devam ederek de, 2. sırada yer aldı. 3. sırada Endonezya yerini korudu. Euro Bölgesi ve AB ülkeleri gerileme kaydetmeye devam etti. Türkiye imalat PMI endeksi; temmuzda 1,6 puan gerileyerek 49,9 değerini almasının ardından, 0,6 puan daha gerileyerek 49,0 değerini aldı.

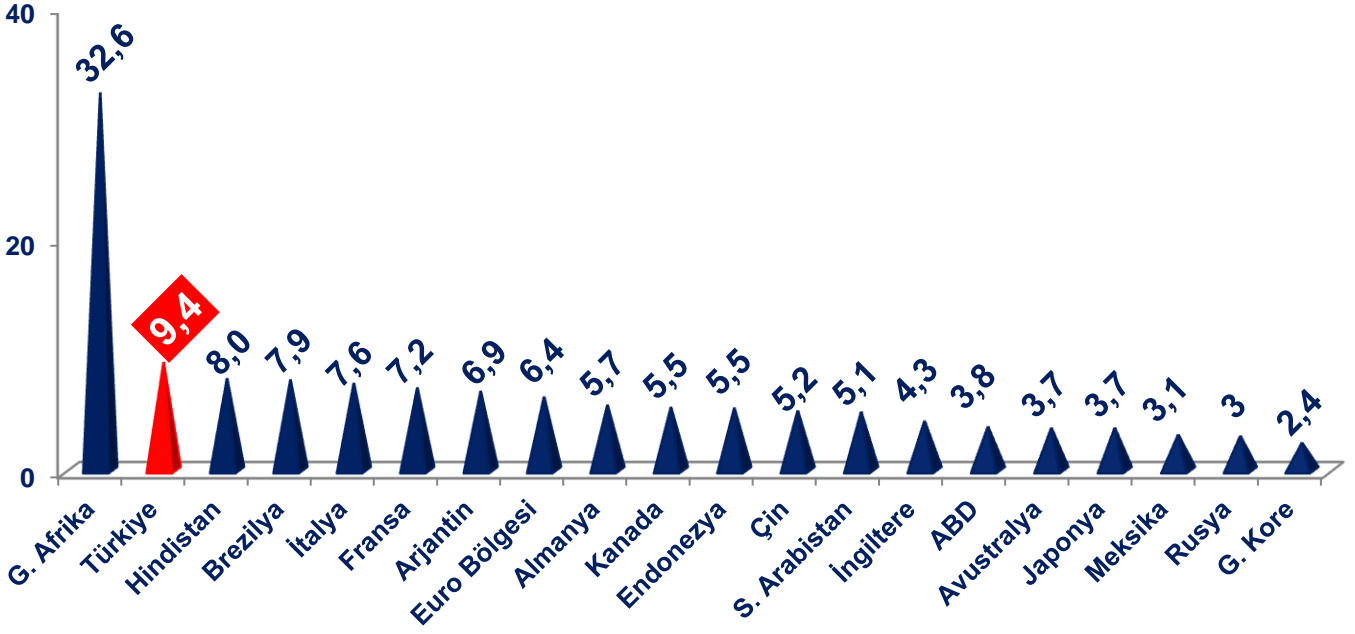

ÜLKELER	Güncel İmalat PMI Endeksi (Ağustos 2023)	Bir Önceki PMI Endeksi (Temmuz 2023)	Değişim
Hindistan	58,6	57,7	0,9 puan artış
S. Arabistan	56,6	57,7	-1,1 puan azalış
Endonezya	53,9	53,3	0,6 puan artış
Rusya	52,7	52,1	0,6 puan artış
Meksika	51,2	53,2	-2,0 puan azalış
Çin	51,0	49,2	1,8 puan artış
G. Afrika	51,0	48,2	2,8 puan artış
Brezilya	50,1	47,8	2,3 puan artış
Japonya	49,6	49,6	Sabit
Avustralya	49,6	49,6	Sabit
Türkiye	49,0	49,9	-0,9 puan azalış
G. Kore	48,9	49,4	-0,5 puan azalış
Kanada	48,0	49,6	-1,6 puan azalış
ABD	47,9	49,0	-1,1 puan azalış
Fransa	46,0	45,1	0,9 puan artış
İtalya	45,4	44,5	0,9 puan artış
Euro Bölgesi	43,5	42,7	0,8 puan artış
İngiltere	43,0	45,3	-2,3 puan azalış
Almanya	39,1	38,8	0,3 puan artış

Kaynak: Markit PMI

Açıklanan güncel veriler itibarıyla; G20 grubunda G. Afrika'nın işsizlik oranı diğer ülkelerden yüksek oranda ayrılmaya ve çift hanede izlenmeye, Türkiye ise ikinci sırada yer almaya devam etti.

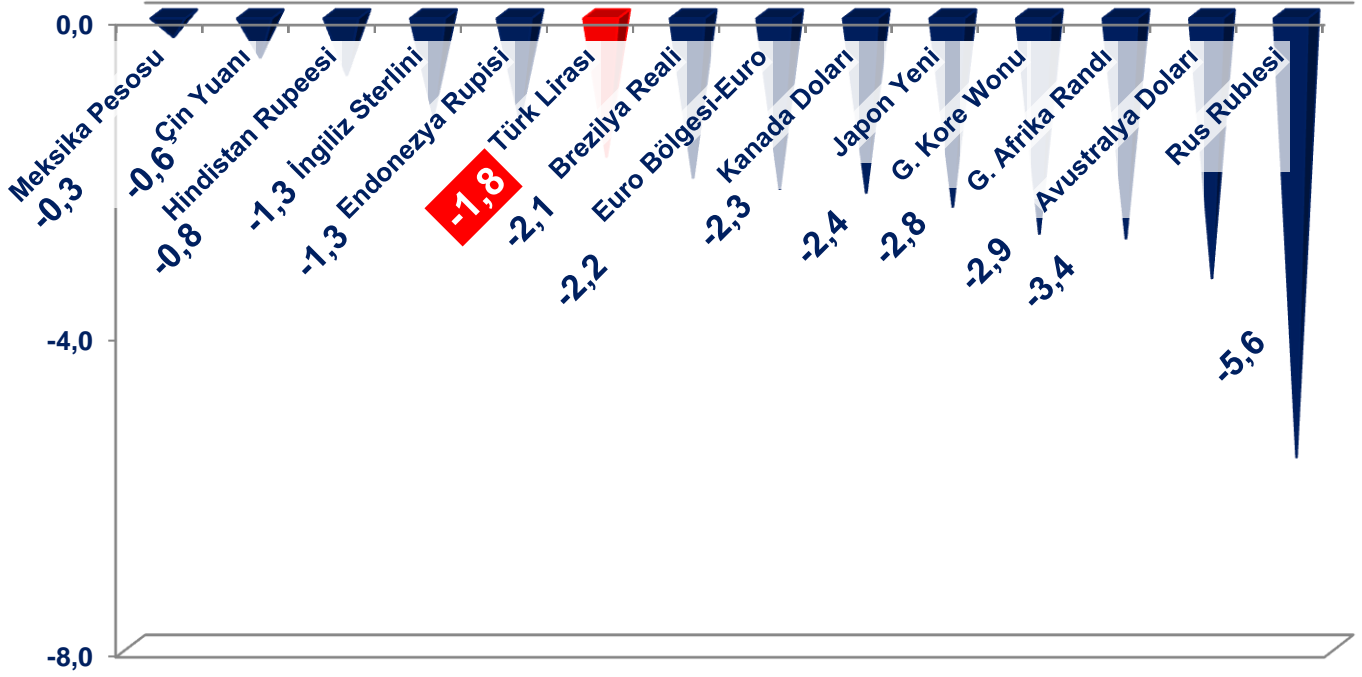
ÜLKELER	Güncel İşsizlik (%)	Bir Önceki İşsizlik (%)	Güncel Dönem
G. Afrika	32,6	32,9	Haziran/2023
Türkiye	9,4	9,6	Haziran/2023
Hindistan	8,0	8,5	Temmuz/2023
Brezilya	7,9	8	Temmuz/2023
İtalya	7,6	7,5	Temmuz/2023
Fransa	7,2	7,1	Haziran/2023
Arjantin	6,9	6,3	Mart/2023
Euro Bölgesi	6,4	6,4	Temmuz/2023
Almanya	5,7	5,7	Ağustos/2023
Kanada	5,5	5,5	Ağustos/2023
Endonezya	5,5	5,9	Mart/2023
Çin	5,2	5,3	Ağustos/2023
S. Arabistan	5,1	4,8	Mart/2023
İngiltere	4,3	4,2	Temmuz/2023
ABD	3,8	3,5	Ağustos/2023
Avustralya	3,7	3,7	Ağustos/2023
Japonya	3,7	2,5	Temmuz/2023
Meksika	3,1	2,7	Temmuz/2023
Rusya	3,0	3,1	Temmuz/2023
G. Kore	2,4	2,8	Ağustos/2023

Kaynak: Trading Economics

Kur piyasalarında dalgalı seyir devam ediyor. Haziranda ve temmuzda pek çok ülkede değer kaybı kaydedilmesinin ardından, ağustosta da tüm para birimlerinde değer kaybı devam etti.

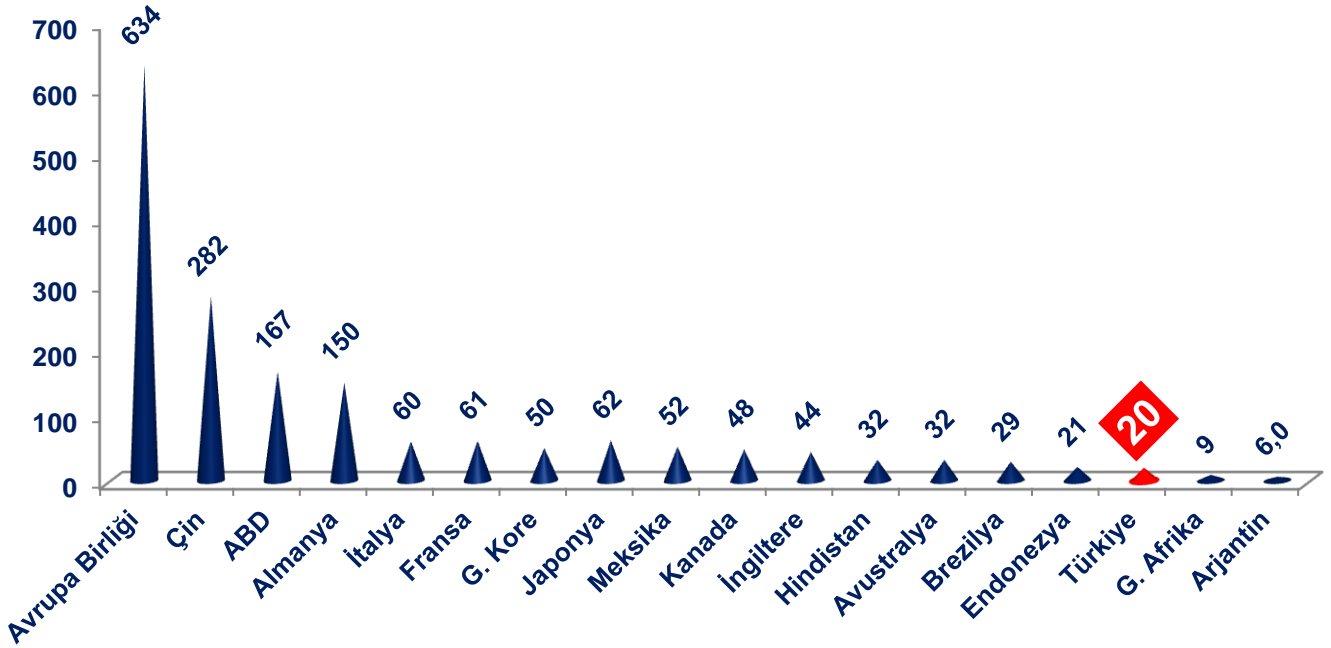
Türk Lirasındaki değer kaybı faiz artırımları sonrası hafiflemekle birlikte ağustosta da devam etti ve dolar ortalama 26,91 TL'den fiyatlandı.

ÜLKELER	Para Birimi Değeri/Dolar (Temmuz 2023)	Para Birimi Değeri/Dolar (Ağustos 2023)	Değişim (%)
Meksika Pesosu	16,93	16,98	-0,3
Çin Yuani	7,19	7,23	-0,6
Hindistan Rupeesi	82,19	82,83	-0,8
İngiliz Sterlini	0,78	0,79	-1,3
Endonezya Rupisi	15.053,76	15.255,34	-1,3
Türk Lirası	26,43	26,91	-1,8
Brezilya Reali	4,80	4,90	-2,1
Euro Bölgesi-Euro	0,90	0,92	-2,2
Kanada Doları	1,32	1,35	-2,3
Japon Yeni	141,24	144,70	-2,4
G. Kore Wonu	1.286,07	1.321,99	-2,8
G. Afrika Randı	18,23	18,75	-2,9
Avustralya Doları	1,49	1,54	-3,4
Rus Rublesi	90,51	95,60	-5,6

Kaynak: X-Rates, Exchange Rates

Dünya ihracatı 2022 son çeyrekte hacim kaybetmesinin ardından, 2023 ilk çeyrekte de hafif hacim kaybetti. 2022 IV. çeyrekte 6,0 trilyon dolar düzeyinde gerçekleşen ihracat, 2023 ilk çeyrekte 5,8 trilyon dolar oldu.

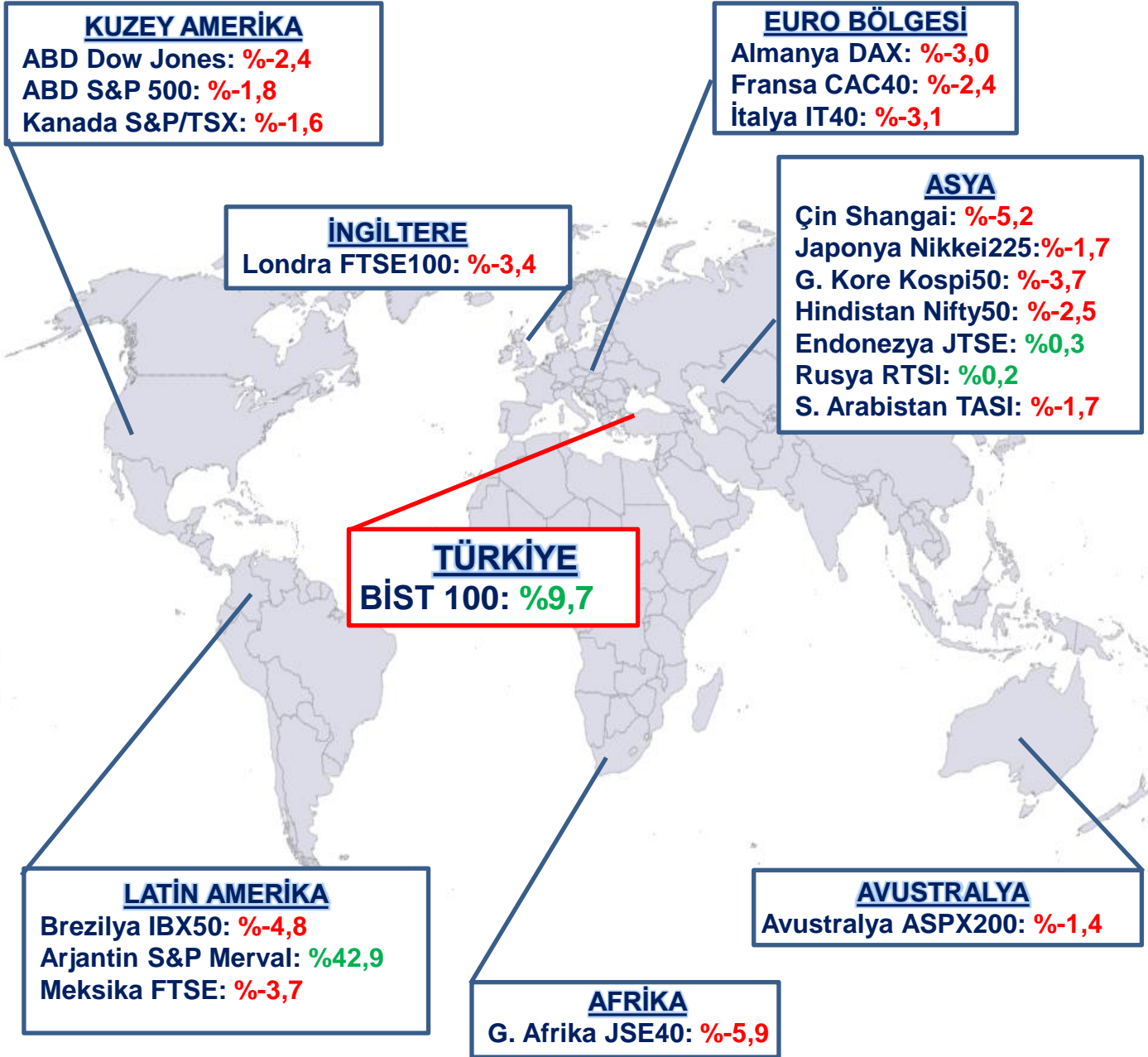
ÜLKELER	Güncel Dönem İhracatı (Milyar \$)	Bir Önceki İhracat (Milyar \$)	Güncel Dönem
Avrupa Birliđi	634	619	Haziran/2023
Çin	282	285	Temmuz/2023
ABD	167	167	Haziran/2023
Almanya	150	142	Haziran/2023
İtalya	60	62	Haziran/2023
Fransa	61	56	Haziran/2023
G. Kore	50	54	Haziran/2023
Japonya	62	53	Haziran/2023
Meksika	52	53	Haziran/2023
Kanada	48	49	Haziran/2023
İngiltere	44	47	Haziran/2023
Hindistan	32	34	Temmuz/2023
Avustralya	32	32	Haziran/2023
Brezilya	29	30	Temmuz/2023
Endonezya	21	22	Haziran/2023
Türkiye	21	20	Temmuz/2023
G. Afrika	9,0	10	Haziran/2023
Arjantin	6,0	5,4	Haziran/2023
DÜNYA	5.861	6.043	2023/I. Çeyrek

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

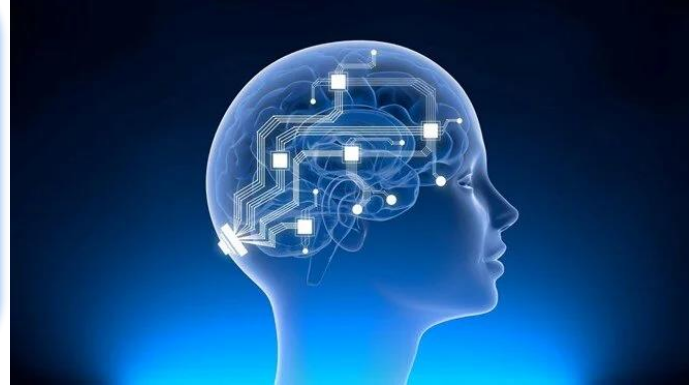

Haziran ve temmuz ayları boyunca kendi içinde ayrışmaya devam eden dünya borsaları, ağustosta ise genel anlamda düşüş kaydetti. Endonezya ve Rusya'da çok sınırlı artış kaydedildi. Arjantin ise tüm dünyadan farklı olarak dikkat çekici artış kaydeden tek borsa oldu.

Türkiye Bist100 Endeksi temmuzda ise %25,3 yükselmesinin ardından, ağustosta %9,7 oranında daha sınırlı artış kaydetti.

Elon Musk, sosyal medya platformu üzerinden yaptığı açıklamada, Neuralink şirketi kapsamında insan beynine çip takılma projesinin test aşmasının yakında başlayacağını ve bir hastanın beynine tedavi amaçlı çip takılacağını duyurdu. Böylece, tarihte ilk kez insan beyninde çip deneyleri yapmak için onay alınmış oldu. Uzun vadede projenin genişletilip, insan yapay zeka etkileşimi sağlanması hedefleniyor.

OpenAI, yapay zeka uygulaması ChatGPT'nin görüntü ve çizim oluşturmaya başladığını açıkladı. Uzmanlar, söz konusu gelişmenin teknoloji açısından önemli bir hamle olduğunu belirtmekle birlikte, görüntü üreten teknolojilerin internette büyük miktarda dezenformasyon yaymak için kullanılabileceği uyarısında bulundu.

NASA'nın 2021'de Mars'a inen "Perseverance" adlı keşif aracında bulunan MOXIE (Mars Oksijen Yerinde Kaynak Kullanımı) adlı cihaz Kızıl Gezegen'de küçük solunabilir oksijen üretmeyi başardı. Gezegen'de uzun zamandır oksijen oluşturma deneyleri yapan keşif aracının çalışmaları, Mars'ta yaşam araştırmaları açısından büyük önem taşıyor.

Japonya Uzay Araştırma Ajansına (JAXA) ait Ay'a iniş aracını taşıyan H2A roketini uzaya fırlattı. Roket bünyesinde, Ay yüzeyine hassas iniş teknolojilerinin test edilmesi hedefleniyor. Mitsubishi Electric üretimi roketin 4 ila 6 ay içinde Ay yüzeyine ulaşması ve Ay'a ilişkin elde edilecek gözlem ve veriler, ABD liderliğinde sürdürülen Artemis projesinde kullanılması hedefleniyor.

Bir diğer roket fırlatma başarısı haberi de Hindistan'dan geldi. Hindistan'ın uzay ajansı ISRO, Chandrayaan-3 görevi kapsamında bir uzay aracını Ay'a başarıyla indirdikten sadece birkaç gün sonra, Güneş'i incelemeyi amaçlayan yeni bir uyduyu bu hafta fırlattı. Böylece Hindistan uzay yarışında önemli bir hamle gerçekleştirmiş oldu.

BÜYÜME (2023 YILI II. ÇEYREK)

2022

%7,8

%7,6

%4,1

%3,3

%5,5

2023

%3,9

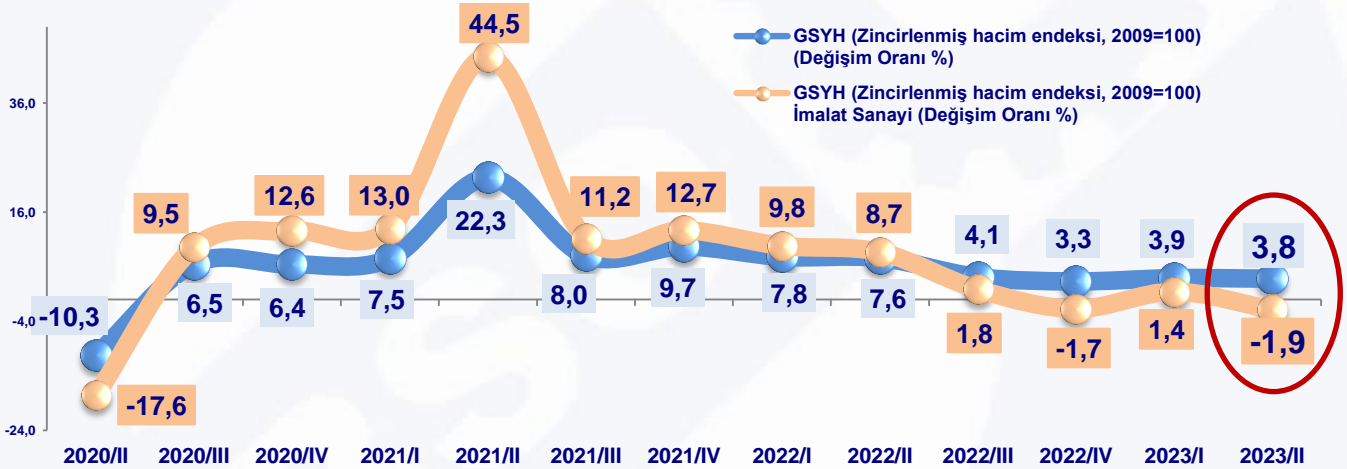
%3,8

I. ÇEYREK II. ÇEYREK III. ÇEYREK IV. ÇEYREK YILLIK

Büyüme; ikinci çeyrekte; yıllık bazda %3,8 oranında büyüme gerçekleşti. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış büyüme, bir önceki çeyreğe göre %3,5 arttı. Yılın ilk yarısında ise %3,9 oranında büyüme gerçekleşti.

2023 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; diğer hizmet faaliyetleri %6,6, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %5,1, finans ve sigorta faaliyetleri %4,9, gayrimenkul faaliyetleri %3,2, bilgi ve iletişim faaliyetleri %1,3 artarken, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %-1,2 azaldı. Sanayi sektörü %-2,6 oranında daralarak büyümeyi sınırlandırırken, inşaat sektörü %6,2 ile son 21 çeyreğin en yüksek artışıyla büyümeye pozitif katkı sağladı. Tarım sektöründe %1,2 ile sınırlı bir artış kaydedildi. Hizmetler sektörü ise, %6,2 ile ivme kaybetse de büyümeyi destekledi.

Bu çeyrekte de %15,6 ile özel tüketim harcamaları büyümeyi desteklemeyi sürdürdü. Yatırım harcamalarında %5,1 ile 2022 yılı II. çeyrekte bu yana en yüksek artışı gerçekleşti. İnşaat yatırımları %2,5 ve makine ve teçhizat yatırımları %7,4 oranında artarak ivme kazandığı görüldü. Ayrıca, %20,3 oranında ithalattaki artış ile %-9,0 oranında ihracattaki azalışın etkisiyle net ihracat büyümeyi sınırlandırdı.

Yılın ikinci çeyreğinde özel tüketim ve yatırım harcamalarının desteklediği ve net ihracatın sınırlandırdığı bir büyüme gerçekleşti. Önümüzdeki günlerde enflasyonla mücadele yönündeki uygulanacak ekonomi politikaları ile ihracat pazarlarında ekonomik aktivitenin dalgalı seyretmesiyle, net ihracatın büyümeyi baskılayacağı tahmin edilmektedir.

TÜFE **Yıllık** **%58,94** **Aylık** **%9,09**
Yİ-ÜFE **%49,41** **%5,89**

Yİ-ÜFE'de sanayinin dört sektörünün yıllık bazdaki değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %66,42 artış, imalatta %54,41 artış, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %8,21 azalış, ve su temininde %67,09 artış olarak gerçekleşti.

2023 Ağustos ayında TÜFE'de ana harcama gruplarına göre;

YILLIK EN DÜŞÜK ARTIŞ

Konut
%24,97
Giyim ve ayakkabı
%31,10
Haberleşme
%46,35
Eğitim
%48,61

YILLIK EN YÜKSEK ARTIŞ

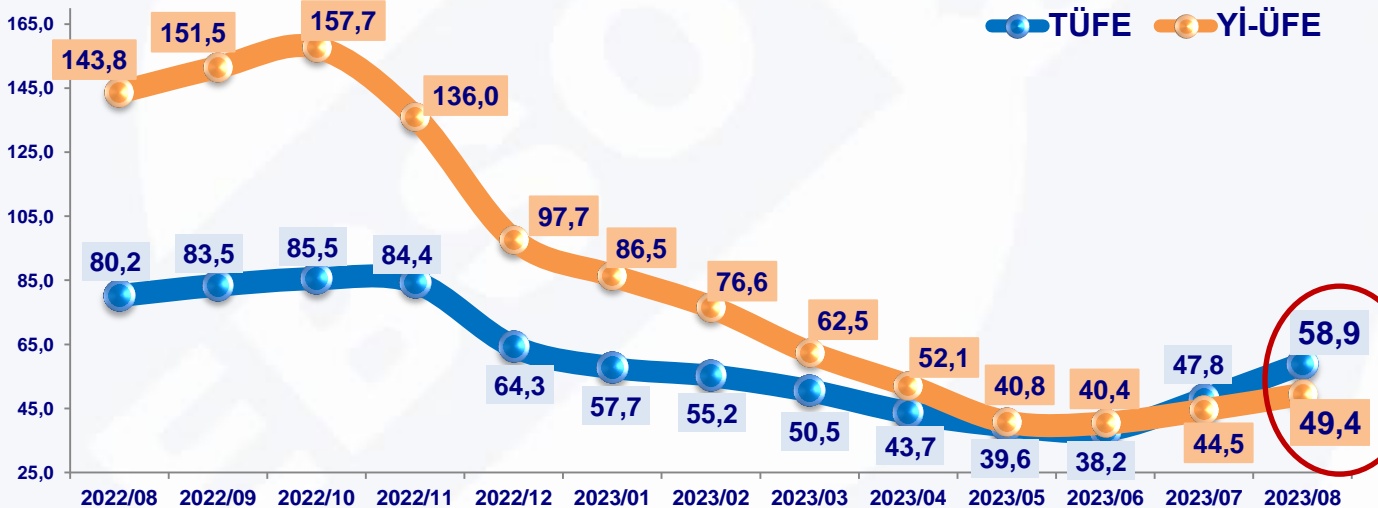
Lokanta ve Oteller
%89,31
Sağlık
%77,55
Gıda ve Alkolsüz
İçecekler
%72,86
Ulaştırma
%70,24

**İşlenmemiş gıda
ürünleri, enerji,
alkollü içkiler ve
tütün ile altın hariç**

TÜFE

Yıllık %63,52
Aylık %9,32
arttı.

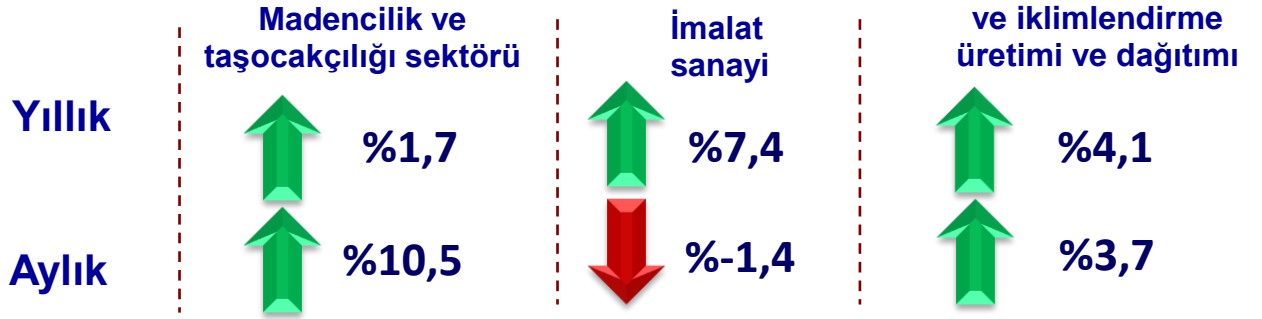
Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

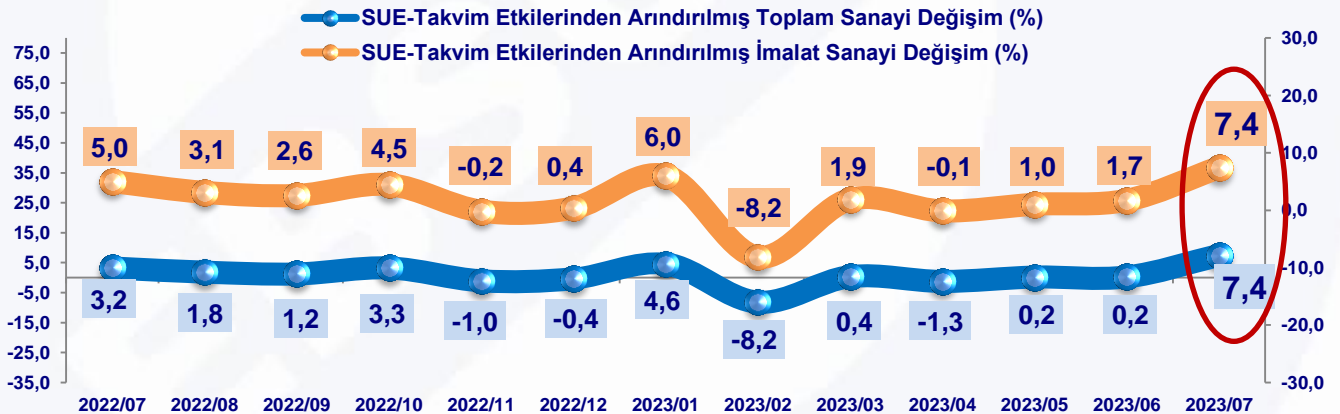
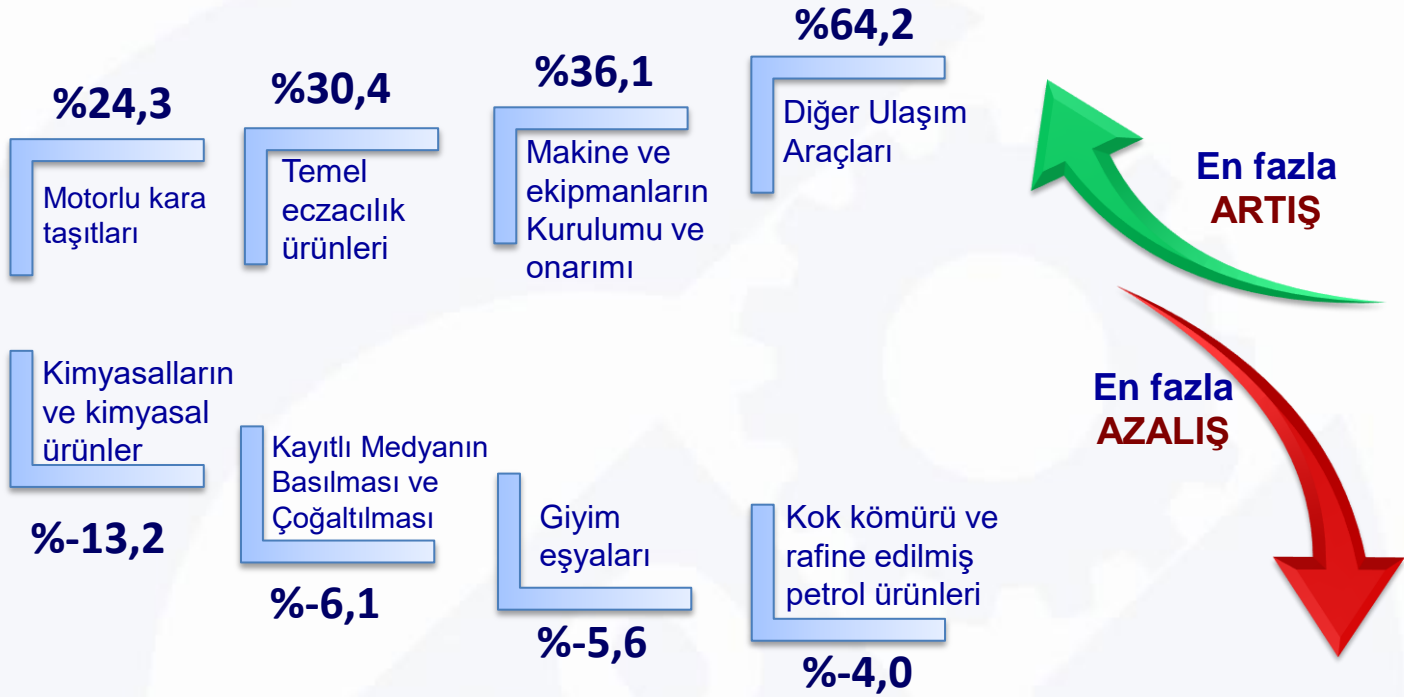

Sanayi üretim endeksi; 2023 yılı Temmuz yıllık bazda %7,4 artarken, aylık bazda ise %0,4 azaldı.

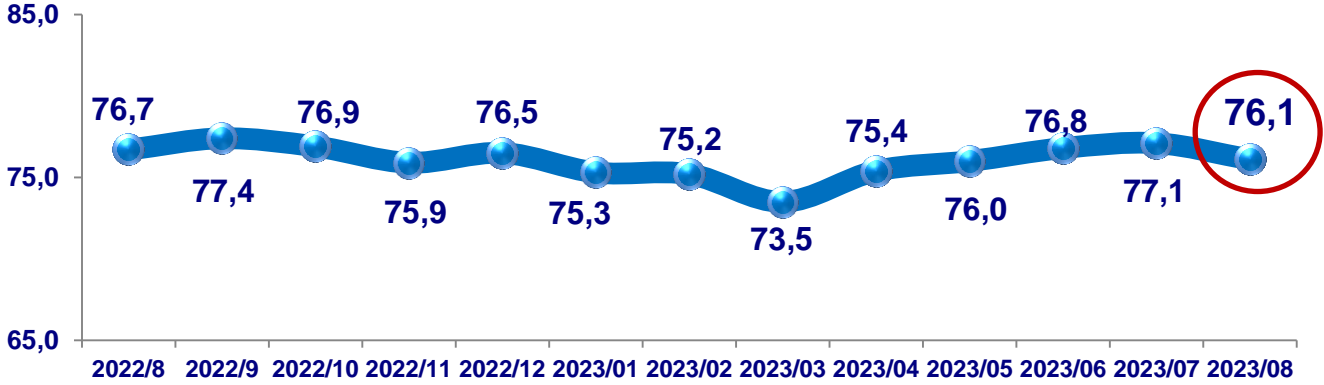

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre; ana sanayi gruplarından 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre, enerjide %2,8, ara malında %0,3 artarken dayanıklı tüketim malında değişim olmadı. Sadece sermaye malında %-2,8 ve dayanıksız tüketim malında %-1,5 azalış kaydedildi.

İmalat Sanayinin Alt Sektörlerinde Değişim Oranları

Kapasite Kullanımı; 2023 yılı Ağustos ayında bir önceki aya göre 1,0 puan azalarak %76,1 oranında gerçekleşti.

EN YÜKSEK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

EN DÜŞÜK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

İşsizlik Oranı

%9,4

İşsiz sayısı

38 bin kişi azalarak

3 MİLYON 291 BİN kişi

İstihdam Oranı

%48,4

İstihdam edilenlerin sayısı

318 bin kişi artarak

31 MİLYON 671 BİN kişi

İşgücü 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre 280 bin kişi artarak 34 milyon 962 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,4 puan artarak %53,4 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,1 iken kadınlarda %36,1 oldu.

2023 yılında Temmuz ayında İşsizlik oranı, erkeklerde %7,6 iken kadınlarda %12,9 olarak kaydedildi.

Mevsim Etkisinden Arındırılmış Temel İşgücü Göstergeleri Temmuz

	Toplam	
	2022	2023
15 yaş ve daha yukarı yaştakiler		
Nüfus (Milyon kişi)	64,7	65,4
İşgücü (Milyon kişi)	33,9	35,0
İstihdam (Milyon kişi)	30,5	31,7
İşsiz (Milyon kişi)	3,5	3,3
İşgücüne dahil olmayanlar (Milyon kişi)	30,8	30,5
İşgücüne katılma oranı (%)	52,5	53,4
İstihdam oranı (%)	47,1	48,4
İşsizlik oranı (%)	10,2	9,4
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	19,1	18,0

*Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

GENÇ NÜFUSTA;
2023 yılı Temmuz ayında;
İşsizlik Oranı %18,0
İstihdam Oranı %37,9
arttı.

İstihdam edilenlerden referans döneminde işbaşında olanların, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2023 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre 0,2 saat azalarak 44,5 saat olarak gerçekleşti.

	2022	2023	
	Temmuz		
Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı (1)	%15,3	%14,8	
İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı (2)	%18,1	%17,8	
Atıl işgücü oranı (3)	%22,7	%22,7	

TAMAMLAYICI
İŞGÜCÜ
GÖSTERGELERİ

(1) Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin toplamının işgücüne oranıdır.

(2) İşsiz ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

(3) Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

GÜVEN ENDEKSLERİ (AĞUSTOS 2023) (BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE)

REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

1,8 puan
azalarak 105,0
ile düşüşünü
sürdü.

TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

12,1 puanlık sert
bir azalış
göstererek 68,0 ile
son on dört ayın en
düşük seviyesinde
gerçekleşti.

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ

5,1 puan
azalarak 94,1 ile
100 barajının
altında bir
seviyede kalmayı
sürdü.

Ekonomi ve Tüketici Güven endeksi 2023 yılı Ağustos ayında da iyimserlik ve kötümserlik sınırı olan 100 barajını altında kaldı.

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomik Güven Endeksi
2022			
Ağustos	102,1	72,2	94,8
2022 Yıllık	104,6	71,3	96,8
2023			
Haziran	108,2	85,1	101,1
Temmuz	106,8	80,1	99,3
Ağustos	105,0	68,0	94,1

*100'ün altı olumsuz algıyı göstermektedir. Ekonomik güven endeksi mevsim etkilerinden arındırılmış alt endeksler kullanılarak hesaplanmaktadır.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2022 yılı Ağustos ayında 3 milyar 586 milyon TL fazla vermiş iken 2023 yılı Ağustos ayında 51 milyar 270 milyon TL fazla verdi.

AĞUSTOS 2023

Bütçe Gelirleri Bütçe Giderleri

%100,7

%86,1

614 MİLYAR TL

563 MİLYAR TL

2023 yılı Ağustos ayında vergi gelirleri; yıllık bazda %99,8 oranında artarak 543 milyar 183 milyon TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç giderler %70,0 oranında artarak 475 milyar 537 milyon TL seviyesine ulaştı.

Ayrıca, 2022 yılı Ağustos ayında 26 milyar 233 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2023 yılı Ağustos ayında 138 milyar 419 milyon TL faiz dışı fazla verildi.

Milyon TL	Ağu.23	Oca-Ağu.23	2023/2022 Değişim Oranı (%) (Ocak-Ağustos)
Bütçe Gelirleri	613.956	2.998.719	69,6
Bütçe Giderleri	562.686	3.382.103	94,9
Bütçe Dengesi	51.270	-383.384	-1.257,3

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

Cari işlemler hesabı; 2023 yılı Temmuz ayında geçen yılın aynı ayına göre %58,1 artarak piyasa beklentilerinin üzerinde yıllık bazda 5,5 milyar dolar seviyesinde açık verdi. Bu ay itibarıyla dış ticaret açığındaki genişleme cari açığı artırıcı yönde etkili oldu. Öte yandan turizm gelirleri olumlu seyrini sürdürmesi ile cari açığı sınırlandırdı. 12 aylık kümülatifte ise, cari açık 58,5 milyar dolar seviyesine ulaştı.

Milyon Dolar	Temmuz		Ocak-Temmuz		12 Aylık Kümülatif
	2022	2023	2022	2023	2023
CARİ İŞLEMLER HESABI	-3.457	-5.466	-32.178	-42.286	-58.517
SERMAYE HESABI	-16	-25	-30	-110	-115
FİNANS HESABI	680	-1.078	-16.030	-43.107	-50.033
Doğrudan Yatırımlar (net)	-294	-392	-4.771	-2.514	-6.180
Portföy Yatırımlar (net)	631	-1.160	12.169	-49	1.310
Diğer Yatırımlar (net)	-4.080	-2.304	-15.503	-16.789	-41.644
Rezerv Varlıklar (net)	4.423	2.778	-7.925	-23.755	-3.519
Net Hata ve Noksan	4.153	4.413	16.178	-711	8.599

2023 yılı Temmuz ayında, net doğrudan yatırımlarda 392 milyon dolar gerçekleşti. Portföy yatırımlarında 1,2 milyar dolar ile sermaye girişini sürdürdü. Diğer yatırımlarda 2,3 milyar dolar ile güçlü bir sermaye girişi yaşandı.

Rezerv varlıklarda 2023 yılının Temmuz ayında, 2,8 milyar dolar artarken, 2023 yılı Ocak-Temmuz döneminde ise 23,8 milyarlık bir düşüş gerçekleşti. Temmuz ayında net hata ve noksan kaleminde 4,4 milyar dolar, 2023 yılı Ocak-Temmuz döneminde ise, 711 milyon dolar sermaye çıkışı kaydedildi.

Önümüzdeki günlerde ana ihracat pazarlarındaki ekonomik aktivitelerdeki gelişmeler ile petrol fiyatlarındaki yüksek seyir cari açığın üzerindeki riskler olarak tahmin edilmektedir. Bunun yanı sıra, etkili ve sıkı ekonomi/maliye politikalarının yansımalarıyla cari açığın finansman tarafındaki olumlu görünümün devam edeceği öngörülmektedir.

Doğrudan yatırımlar

Sermaye girişi

Diğer yatırımlar

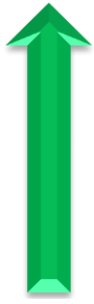
Sermaye girişi

Portföy yatırımları

Sermaye girişi

İhracat

%8,3

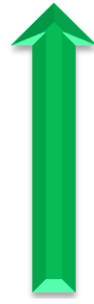
20,1 MİLYAR \$

İthalat

%10,5

32,3 MİLYAR \$

Dış Ticaret Açığı

%14,2

-12,2 MİLYAR TL

Milyar Dolar

İhracat (FOB)

İthalat (CIF)

Dış Ticaret Dengesi

Ara Malları
(Hammadde) İthalatı

	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		Ara Malları (Hammadde) İthalatı	
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)
Ocak-Temmuz 2022	144,2	19,0	206,5	40,7	-62,3	144,1	169,1	51,7
Ocak-Temmuz 2023	143,3	-0,7	216,8	5,0	-73,5	18,1	160,8	-4,7
Temmuz 2022	18,5	13,3	29,2	41,3	-10,7	147,2	23,5	46,3
Temmuz 2023	20,1	8,3	32,3	10,5	-12,2	14,2	22,4	-4,9

2022 yılı Temmuz ayında %39,8 olan Avrupa Birliđi'nin (AB) ihracattaki payı, 2023 yılı Temmuz ayında %43'e yükseldi. AB'ye yapılan ihracat %16,8 oranında artarak 8,6 milyar dolar, AB'den yapılan ithalat %35,6 oranında artarak 10,0 milyar dolar olarak kaydedildi.

İZMİR

2023 yılı Temmuz ayında;

İhracat %3,4 artarak

1,3 milyar \$,

İthalat %13,2 artarak

1,2 milyar \$

İHRACAT (Milyar \$) İTHALAT

2,4

Motorlu kara taşıtları

Mineral yakıtlar,
mineral yağlar

5,0

1,9

Kazanlar, makinalar

Kazanlar, makinalar

4,0

1,3

Mineral yakıtlar,
mineral yağlar

Motorlu kara taşıtları

3,4

1,2

Elektrikli makine
ve cihazlarKıymetli veya yarı
kıymetli taşlar

3,0

Kaynak: TÜİK

GÖSTERGE ADI	2020	2021	2022	SON VERİLER		
				2022/IV	2023/I	2023/II
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyar \$)	717,1	807,9	905,8	262,2	246,0	271,5
Kişi başı Milli Gelir (\$)	8.600	9.601	10.659	-	-	-
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	1,9	11,4	5,5	3,3	3,9	3,8
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	3,3	18,6	4,3	-1,7	1,4	-1,9
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Milyon Kişi)	26,7	28,8	30,7	31,7	31,3	31,7
İstihdam Oranı (%)	42,7	45,2	47,5	48,4	47,8	48,4
İşsiz Sayısı (Milyon Kişi)	4,0	3,9	3,6	3,3	3,3	3,3
İşsizlik Oranı (%)	13,1	12,0	10,5	9,5	9,6	9,4
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)	24,6	22,8	19,5	17,4	18,6	18,0
ENFLASYON (%)	2020	2021	2022	Haz.23	Tem.23	Ağu.23
Yİ-ÜFE (yıllık)	25,2	79,9	97,7	40,4	44,5	49,4
YD-ÜFE (yıllık)	37,6	87,6	49,9	39,9	60,3	59,2
TÜFE (yıllık)	14,6	36,1	64,3	38,2	47,8	58,9
DIŞ TİCARET (Milyar \$)	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
İhracat	170	225	254	21,7	20,9	20,1
İthalat	220	271	364	34,2	26,1	32,3
Dış Ticaret Dengesi	-50	-46	-110	-12,5	-5,2	-12,2
Cari İşlemler Dengesi	-31,9	-7,2	-48,4	-7,8	651 Milyon \$	-5,5
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2020	2021	2022	Nis.23	May.23	Haz.23
Teşvikli Yatırımlar (Milyar TL)	490	547	913	69,5	86,5	69,8
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	10.181	12.514	13.570	1.307	1.504	1.249
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	5.791	7.098	6.791	321	166	521
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
Kurulan Şirket Sayıları	101.318	109.695	140.229	10.040	9.429	9.326
Kapanan Şirket Sayıları	15.366	16.222	23.170	2.007	1.867	2.067
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2020	2021	2022	Nis.23	May.23	Haz.23
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-121,0	-119,4	-87,5	-84,1	-81,4	-83,8
BORÇLANMA (Milyar \$)	2020	2021	2022	2022-III	2022-IV	2023-I
Dış Borç Stoku	429,2	437,3	458,7	438,6	458,7	475,7
Kamu	178,7	180,5	186,9	173,9	186,9	198,1
Özel	230,2	232,7	239,1	232,7	239,1	238,3
İÇ BORÇ STOKU (Milyar TL)	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
İç Borç Stoku	1.060	1.321	1.905	2.348	2.576	2.643
KREDİLER (Milyar \$)	2020	2021	2022	2023/I	2023/II	Tem.07
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	170,2	165,1	157,8	156,6	154,5	155,2
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Takv. Etk. Arındırılmış)	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
Toplam Sanayi (%)	1,5	19,6	6,0	0,2	0,2	7,4
İmalat Sanayi (%)	1,8	20,8	7,2	1,0	1,7	7,4
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2020	2021	2022	Haz.23	Tem.23	Ağu.23
Kapasite Kullanım Oranı	71,9	76,6	77,2	76,8	77,1	76,1
GÜVEN ENDEKSLERİ	2020	2021	2022	Haz.23	Tem.23	Ağu.23
Reel Kesim Güven Endeksi	98,2	110,6	104,6	108,2	106,8	105,0
Tüketici Güven Endeksi	81,0	79,0	71,3	85,1	80,1	68,0
Ekonomik Güven Endeksi	88,4	99,0	96,8	101,1	99,3	94,1
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
Sanayi Ciro Endeksi	247,1	412,2	883,7	1.177,8	1.363,2	1.456,9
ELEKTRİK ENERJİSİ	2020	2021	2022	Nis.23	May.23	Haz.23
Elektrik Enerjisi Üretimi (Milyon (Mwh))	294,1	319,1	320,1	22,5	24,6	23,4
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Milyon (Mwh))	233,4	253,5	253,0	18,4	20,0	19,9
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyar TL)	2020	2021	2022	Haz.23	Tem.23	Ağu.23
Bütçe Dengesi	-175,3	-201,5	-139,1	219,6	48,6	51,3
PROTESTOLU SENET	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	572	420	292	21	16	22
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	2.084	2.668	2.883	242	200	325
KARŞILIKSIZ ÇEK	2020	2021	2022	May.23	Haz.23	Tem.23
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Adedi	195.071	152.572	123.585	14.314	9.946	18.426
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çek Adedi	80.484	43.192	27.580	2.514	1.453	2.656
BORSA VE DÖVİZ	2020	2021	2022	Haz.23	Tem.23	Ağu.23
BIST 100 Endeksi	1.134	1.498	3.081	5.759	7.217	7.918
Dolar/TL	7,01	8,89	16,56	23,06	26,42	26,95
İmalat PMI Endeksi	50,0	52,1	48,2	51,5	49,9	49,0

GÖSTERGE ADI	2020	2021	2022	SON AYLIK VERİLER		
NÜFUS-GÖÇ				YILLIK OLARAK AÇIKLANMAKTADIR.		
Nüfus (Bin)	4.395	4.425	4.462			
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,2	5,2			
Nüfus Artış Hızı (%)	6,3	7,1	8,2			
TR Nüfus Artış Hızı (%)	5,5	12,7	7,1			
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.486	1.588	1.731			
Sanayi İstihdamının Payı (%)	33,5	32,9	32,4			
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	307	273	260			
İşsizlik Oranı (%)	17,1	14,7	13,0			
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	478	511	-			
Kadın İstihdamının Oranı (%)	32,1	28,3	-			
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,5	14,2	-			
TARIMSAL ÜRETİM						
Bitkisel Üretim Değeri (Milyar TL)	6,4	-	-			
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	3,0	-	-			
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYELER						
Üye Sayısı	75	74	-			
MİLLİ GELİR						
İzmir GSYH (Milyar TL.)	109	124	-			
KİŞİBAŞI MİLLİ GELİR						
Kişi başı MG (Dolar)	9.967	11.668	-			
DIŞ TİCARET (Milyon \$)						
İhracat	11.597	14.774	17.012	Mayıs.23	Haziran.23	Temmuz.23
İthalat	8.465	10.921	13.625	1.557	1.449	1.318
Dış Ticaret Dengesi	3.132	3.854	3.387	1.293	970	1.206
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,8	6,6	6,7	264	478	111
KAPASİTE KULLANIMI (%)				7,2	6,9	6,6
Kapasite Kullanım Oranı	59	63	65	2022-IV	2023-I	2023-II
PROTESTOLU SENETLER				65	62	65
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	32.749	28.857	20.596	Mayıs.23	Haziran.23	Temmuz.23
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	5,7	6,9	7,1	1.181	1.105	1.508
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	581	668	517	5,5	7,1	7,0
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR				61	63	118
Belge Adedi	527	680	814	Nisan.23	Mayıs.23	Haziran.23
Yatırım (Milyon TL)	19.458	24.457	31.823	101	113	87
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,8	5,7	5,3	2.222	3.212	3.629
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	5,2	6,4	5,2	3,3	3,8	5,5
MALİ / FİNANS				3,6	6,4	3,9
Bütçe Gelir/Gider	4,4	4,8	5,1	Haziran.23 Temmuz.23 Ağustos.23		
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,5	11,4	10,5	4,0	4,2	4,4
BANKACILIK				9,6	9,7	9,5
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)	102,4	88,4	87,4	2022-IV 2023-I 2023-II		
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)	5,8	5,6	5,5	87,4	90,3	88,8
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)	5,2	4,9	5,2	5,5	5,3	5,5
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER				5,2	5,2	5,2
Kurulan Şirket Sayısı	6.274	6.654	8.136	Mayıs.23	Haziran.23	Temmuz.23
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,1	5,8	626	532	588
Kapanan Şirket Sayısı	939	976	1.452	6,2	5,6	6,3
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	6,0	6,3	120	92	154
MARKA-PATENT SAYISI				6,0	4,9	7,5
Marka Tescil Sayısı (Adet)*	5.348	6.969	9.068	Nisan.23	Mayıs.23	Haziran.23
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,1	6,5	848	1.002	769
Patent Tescil Sayısı (Adet)*	89	139	163	6,8	7,2	6,5
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,2	4,8	35	23	33
TURİZM				6,0	3,9	6,1
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	297	636	1.462	Mayıs.23	Haziran.23	Temmuz.23
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	2,3	2,6	3,3	143	183	263
MOTORLU KARA TAŞITLARI				3,0	3,3	3,7
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,2	6,2	Mayıs.23	Haziran.23	Temmuz.23
				6,2	6,2	6,2

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TPMK, TEİAŞ-EPDK *Aylık veriler, başvuru verileri, yıllık veriler tescil verileridir.

CATERPILLAR® Tarihi

1880-1949

Günümüzdeki pek çok küresel lider firma gibi Caterpillar'ın da temelleri 1800'lerin sonlarında ABD'de atıldı. Altyapı hizmetlerinin ve özellikle de tarımsal faaliyetlerin hala büyük ölçüde hayvan ve insan gücüyle sağlanmaya çalışıldığı 1880 ve 1890'larda Amerikalı iş insanı ve mucit Benjamin Holt, tarımda daha pratik iş yapmaya yönelik ilk buharlı traktörü icat etti. Aynı yıllarda, bir başka iş insanı ve firma sahibi olan Clarence Leo Best ise ilk benzinli traktörün geliştirilmesine odaklandı. 1. Dünya Savaşı'nın ardından, bu iki iş insanı ve mucit, savaşın getirdiği zorlukları aşmak ve müşterilerine daha yenilikçi çözümler sunmak amacıyla Caterpillar adı altında firmalarını birleştirdi. ABD'de ve tüm dünyada yıkıcı etkilere sebep olan 1929 krizi Caterpillar'ı kötü etkilese de, firma inovatif ürün ve teknolojilere yatırım yapmaya devam etti. O yıllarda hızla gelişen modern dünya ve inşaat-altyapı sektörü, iş makinelerine duyulan ihtiyacı büyük ölçüde artırmıştı. Ar-Ge çalışmalarına da milyonlarca dolar ayıran Caterpillar, ilk motorlu greyder başta olmak üzere, ürün yelpazesini genişletti. 2. Dünya Savaşı sürecinde de, savaş araçlarına yönelik yeni tasarımlar hayata geçirildi.

1946-1990

Nerdeyse tüm dünyada yıkım yaratan 2. Dünya Savaşı, sonrası süreç, tüm bu ülkelerin yeniden inşasını gerektirdi. Diğer taraftan, artan nüfus, kentleşme ve gelişen teknoloji de, altyapı ve inşaat sektörünü her zamankinden önemli hale getirmişti. Bu ihtiyaçlar, Caterpillar araç ve makinelerine duyulan ihtiyacı katlayarak artırdı. Örneğin; ABD'nin baştan sona otoyollarla donatıldığı 1950'lerde, yolların inşasında en fazla Caterpillar araçları kullanıldı. Diğer ülkelerdeki benzer ihtiyaçlar ise, Caterpillar'ın tüm dünyada yaygınlaşmasını sağladı. 1960 ve 1970'ler boyunca da Caterpillar bir taraftan kanal ve baraj inşası gibi çok büyük yatırımlarda rol alırken, bir taraftan dünyanın öteki ucuna Avrupa ve Asya ülkelerinde pek çok yol, havaalanı, vs. altyapı çalışmalarında görev aldı. Hatta, ABD'nin Apollo uzay programı için de Caterpillar ürünlerinden yararlandı. Bu başarılar sonucunda, Caterpillar dünyada en fazla ihracat yapan firmalardan biri haline geldi.

1991-Günümüz

Küreselleşme ve liberalleşmenin altın çağına eriştiği 1990'larda, Caterpillar araçları, hemen hemen tüm gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin altyapı çalışmalarında kullanılmaya devam edildi. 2000'li yıllarda bilişim çağının yoğunlaşmasının etkisiyle, Caterpillar akıllı teknolojilere, otonom makineler ve dijitalleşmeye yönelik yatırımlarını artırdı. Günümüzde, dünyanın en büyük firmaları ve en tanınmış markaları arasında yer alan Caterpillar, daha iyi bir dünya inşa etmek mottosuyla, sürdürülebilirlik çalışmalarında da dikkat çekici firmalar arasında yer alıyor.

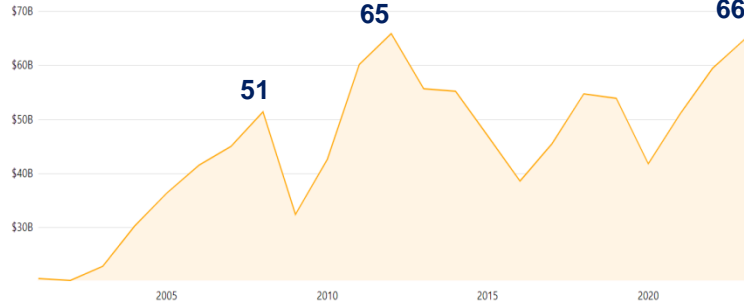
Greyder ve iş makineleri dendiğinde, tüm dünyada ilk akla gelen firmalardan olan Caterpillar, 150 yıla yakın tarihinde, pek çok zorlukla baş ederek, istikrarlı bir büyüme trendi sergiledi. İki dünya savaşının yarattığı yıkım, artan nüfus, kentleşme ve hızla gelişen teknoloji, Caterpillar araçlarına duyulan ihtiyacı katlayarak artırdı. Amerika'dan Asya ve Amerika'ya kadar pek çok otoyol, baraj, bina, havaalanı, kanal, vs. gibi büyük projelerde Caterpillar araçları kullanıldı. Günümüzde, 192 ülkede, 100 binden fazla çalışanıyla faaliyet gösteren Caterpillar, dünyanın en büyük 100 firması arasında yer alıyor.

Rakamlarla CATERPILLAR®

- 20. yüzyılda altyapı ve inşaat sektörünün, tarihteki en hızlı gelişimini kaydetmesiyle, Caterpillar 100 yılı aşkın süre boyunca pek çok küresel zorlukla yüzleşmesine rağmen, dikkat çekici bir büyüme performansı sergiledi.

Gelirler (Milyar \$)

Kaynak: Companies Market Cap

1800'ler

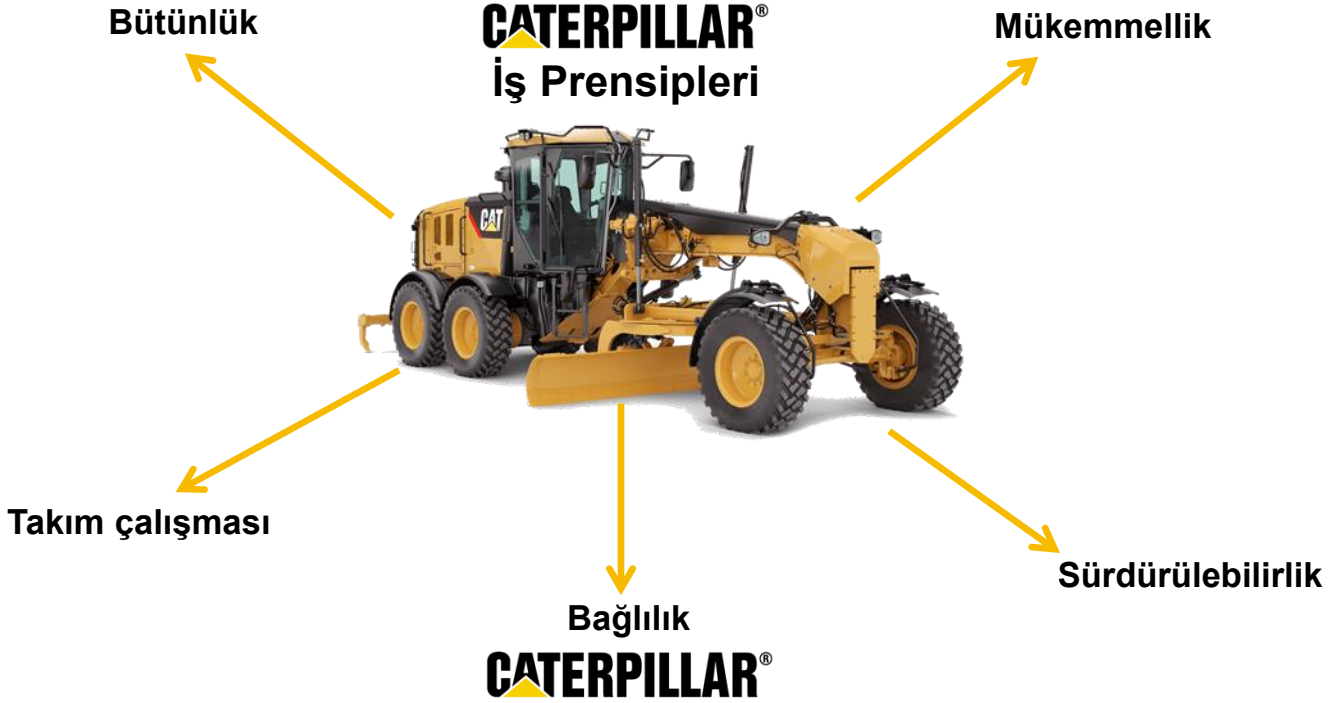
Günümüz

DİJİTALLEŞME VE YEŞİL DÖNÜŞÜMDE KÜRESEL LİDERLER

İş ve yönetim modelini “Bütünlük, Mükemmellik, Takım çalışması, Bağlılık, Sürdürülebilirlik” prensiplerine dayandıran Caterpillar, çalışanların ve müşterilerin hepsinin eşit sayıldığı, mükemmelliğin ve ekip çalışmasının benimsendiği, çevresel sürdürülebilirlik ilkelerinin ön planda tutulduğu bir yönetim modeli uyguluyor.

Yeşil Dönüşüm Prensipleri ve Sürdürülebilirlik Taahhütleri

Karbon Salınımı Yönetimi

Operasyonlardan kaynaklanan mutlak sera gazı emisyonlarını 2018'den 2030'a kadar %30 oranında azaltmak

Atık Yönetimi

Depolama ve atık yoğunluğunu 2018'den 2030'a kadar %50 azaltmak

Müşteri Güvenliği

Ürünlerin içinde, üzerinde ve çevresinde çalışan kişilerin sağlığı ve güvenliği konusunda liderlik sağlamak

Su Yönetimi

2030 yılına kadar su açısından yüksek riskli bölgelerde bulunan tesislerin %100'ünde su yönetimi stratejileri uygulamak

Yeniden Üretim Yönetimi

Yeniden üretim taleplerinden elde edilen satışları ve gelirleri 2018'den 2030'a kadar %25 artırmak

Çalışan Güvenliği

İş kazalarında yaralanma sıklığını 2018'den 2030'a kadar %50 azaltarak, devamında tüm yaralanmaları önlemek

Emisyon&Enerji Verimliliği Yönetimi

2030 yılına kadar yeni ürünlerinin %100'ünün, geri dönüşüm prensipleri çerçevesinde yeniden tasarlamak, daha düşük emisyonlu ve enerjili üretim sağlamak

Kaynak ve detaylı bilgi için:

<https://www.caterpillar.com/en.html>

EBSO ARAŞTIRMA

Hazırlayan

Türker ADAKALE

Aslıhan ALGAN

Sorumlu Yönetici

Özdem EKİNCİ

İletişim

Ekonomi bülteni ile ilgili görüş ve önerilerinizi, arastirma@ebso.org.tr adresine mail atarak paylaşabilirsiniz.

Önceki sayılar

Aylık Ekonomi Bülteni'nin geçmiş sayılarına, <https://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomi-bulteni> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.

www.ebso.org.tr

EBSO'yu sosyal medyadan takip etmek için ilgili logoyu tıklayabilirsiniz.

Twitter

Instagram

Facebook

LinkedIn

Youtube

